

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра геодезії та картографії

ЗАТВЕРДЖЕНО
Факультет землевпорядкування

“14” травня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Глобальні проблеми світу

Факультет землевпорядкування

Розробники: професор кафедри геодезії та картографії, д.геогр.н., професор
Ковальчук І.П.

Київ – 2026

Опис навчальної дисципліни «Глобальні проблеми світу»

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми світу» формуватиме у студентів знання про сутність, причини виникнення, гостроту і можливі шляхи вирішення глобальних проблем Світу. Вона розкриває сучасні науково-теоретичні засади розуміння причин появи і сутності глобальних економічних, політичних, військових, екологічних, ресурсних, демографічних і соціальних проблем людства. У процесі її вивчення у магістрантів формуватимуться вміння і компетенції визначати й оцінювати вплив глобалізації на країни і регіони світу, їх розвиток і міжнародні відносини, аналізувати і прогнозувати наслідки впливу глобальних проблем на країни Світу й Україну.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	<i>Магістр</i>	
Освітня програма	<i>G18 Геодезія та землеустрій</i>	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Вибіркова, за вибором ун-ту	
Загальна кількість годин	30	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	<i>залік</i>	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Денна форма здобуття вищої освіти	Заочна форма здобуття вищої освіти
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	<i>15 год.</i>	<i>год.</i>
Практичні, семінарські заняття	<i>15 год.</i>	<i>год.</i>
Лабораторні заняття	<i>- год.</i>	<i>год.</i>
Самостійна робота	<i>45 год.</i>	<i>год.</i>
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	2 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Глобальні проблеми світу» є формування у студентів знань про причини виникнення, сутність та можливі шляхи вирішення глобальних проблем Світу, найсучасніші науково-теоретичні засади розуміння

механізмів і чинників виникнення глобальних економічних, політичних, військових, екологічних, ресурсних, демографічних і соціальних проблем; формування вмінь визначати й оцінювати вплив глобалізації на країни і регіони світу, їх розвиток і міжнародні відносини, аналізувати і прогнозувати ризики впливу глобальних проблем на країни Світу й Україну.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Глобальних проблем світу»: Ділова іноземна мова, Методологія та організація наукових досліджень, Аграрна і земельна політика з основами інтелектуальної власності

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі геодезії та землеустрою

загальні компетентності (ЗК):

ЗК01. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК02. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань

СК08. Здатність захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності.

Програмні результати навчання (ПРН):

РН02. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з питань професійної діяльності, досліджень та інновацій

РН10. Захищати інтелектуальну власність, комерціалізувати результати науково-дослідної, винахідницької та проектної діяльності.

2. Програма та структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Змістовий модуль 1. Наукові засади вчення про глобальні проблеми Світу														
Тема 1. Вчення про глобальні проблеми світу.	1-2	19	2	2			15							
Тема 2: Класифікація	3-4	19	2	2			15							

глобальних проблем людства.													
Тема 3: Глобальна проблема війни і миру.	5-6	14	2	2			10						
Тема 4. Проблема міжнародного тероризму і злочинності.	7-8	14	2	2			10						
Разом за змістовим модулем 1		66	8	8			50						
Змістовий модуль 2. Риси основних глобальних проблем Світу, їх характеристика													
Тема 5. Глобальна проблема забруднення довкілля.	9-10	16	3	3			10						
Тема 6. Продовольча проблема світу.	11-12	19	2	2			15						
Тема 7. Демографічні проблеми світу	13-14	19	2	2			15						
Разом за змістовим модулем 2		54	7	7			40						
Усього годин		120	15	15			90						

3. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вчення про глобальні проблеми світу	2
2	Класифікація глобальних проблем людства	2
3	Глобальна проблема війни і миру	2
4	Проблема міжнародного тероризму і злочинності	2
5	Продовольча проблема світу	2
6	Глобальна проблема забруднення довкілля	3
7	Демографічні проблеми світу	2
1-7		15

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Глобальні проблеми: класифікація та наукові підходи до трактування.	2
2	Глобальна проблема війни і миру.	2

3	Характеристика сутності однієї з глобальних екологічних проблем світу.	2
4	Глобальна проблема забруднення довкілля	2
5	Глобальна проблема урбанізації	3
6	Продовольча проблема світу	2
	Усього	15

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розробка Глосарію з навчальної дисципліни	30
2	Аналіз та оцінювання гостроти демографічних проблем світу	60
Всього		90

6. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

- усне або письмове опитування;
- тестування;
- захист практичних робіт;
- інші види (опитування, співбесіди, дискусії).

7. Методи навчання:

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрації презентацій);
- робота з навчально-методичною літературою (пошуки, аналіз, анотування, рецензування, підготовка інформації для відображення на тематичних картах);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- індивідуальна науково-дослідна робота здобувачів вищої освіти.
- інші види.

8. Оцінювання результатів навчання.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамен та заліки у НУБіП України»

8.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Наукові засади вчення про глобальні проблеми Світу		
Тема 1, 2. Вчення про глобальні проблеми світу. Класифікація глобальних проблем людства		
Практична робота 1. Глобальні проблеми: класифікація та наукові підходи до трактування.	<i>ПРН01, ПРН02, ПРН03, ПРН05, ПРН11, ПРН14</i> Знати основні наукові	20

Самостійна робота 1. Робота з Глосарієм з навчальної дисципліни	положення вчення про глобальні проблеми світу, глобалізаційні процеси та методичні підходи до їх досліджень; основні наукові підходи до класифікації глобальних проблем світу та ознаки, за якими їх класифікують. <i>Вміти</i> аналізувати передумови виникнення і виявляти причини розвитку глобалізаційних процесів та їх наслідки; класифікувати глобальні проблеми.	10
Тема 3. Глобальна проблема війни і миру.		
Практична робота 2. Глобальна проблема війни і миру	<i>ПРН03, ПРН07, ПРН09, ПРН11, ПРН14</i> <i>Розуміти</i> сутність глобальної проблеми війни і миру, причини її виникнення. <i>Вміти</i> аналізувати глобальні і регіональні прояви цієї проблеми. <i>Обґрунтовувати</i> засади її подолання	20
Тема 4. Глобальні екологічні проблеми світу		
Практична робота 3. Характеристика сутностей глобальних екологічних проблем світу	<i>ПРН03, ПРН05, ПРН11, ПРН14</i> <i>Розуміти</i> сутність глобальної проблеми, причини її виникнення та наслідки для людства. <i>Вміти</i> давати оцінку фактичного екологічного стану навколишнього середовища	20
Модульна контрольна робота 1.	Перевірка засвоєння знань	30
Всього за модулем 1		100
Змістовий модуль 2. Риси основних глобальних проблем Світу, їх характеристика		
Тема 5. Глобальна проблема забруднення довкілля		
Практична робота 4. Глобальна проблема забруднення довкілля	<i>ПРН03, ПРН05, ПРН11, ПРН14</i> <i>Розуміти</i> сутність глобальної проблеми, причини її виникнення. <i>Вміти</i> давати оцінку фактичного екологічного стану навколишнього середовища на глобальному і регіональному рівні. <i>Знати</i> основні засади зниження рівня забруднення навколишнього середовища	20

Тема 6. Продовольча проблема світу		
Практична робота 5. Продовольча проблема світу	<i>ПРН03, ПРН05 ПРН11, ПРН14</i> Розуміти сутність і причини виникнення глобальної продовольчої проблеми. Вміти оцінювати гостроту продовольчої проблеми в різних регіонах світу. Володіти підходами і методами зниження гостроти глобальної продовольчої проблеми	20
Тема 7. Демографічні проблеми світу		
Практична робота 6. Глобальна проблема урбанізації	<i>ПРН03, ПРН05 ПРН11, ПРН14</i> Розуміти сутність проблеми урбанізації Вміти аналізувати причини і тенденції розвитку урбанізаційних процесів. Знати критерії оцінювання рівня урбанізованості країн і регіонів світу. Оцінювати перспективи урбанізації та її наслідки.	20
Самостійна робота 2. Аналіз та оцінювання гостроти демографічних проблем світу	<i>ПРН03, ПРН05 ПРН11</i> Розуміти основні демографічні процеси та їх причини у різних регіонах світу. Вміти аналізувати структуру населення та динаміку його зміни. Оцінювати вплив демографічних тенденцій на соціально-економічний розвиток країн та регіонів.	10
Модульна контрольна робота 2.	Перевірка засвоєння знань	30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	$(M1 + M2)/2 * 0,7 \leq 70$	
Залік		30
Всього за курс	$(\text{Навчальна робота} + \text{екзамен}) \leq 100$	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	Відмінно
74-89	Добре
60-73	Задовільно
0-59	Незадовільно

8.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Реферати та есе повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний курс навчальної дисципліни Глобальні проблеми світу (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2841>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2841>);
- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної та заочної форм здобуття вищої освіти;

10. Рекомендовані джерела інформації

1. **Глобальні зміни світу — 2025** : доповідь Національної розвідувальної ради США / [пер. з англ.]. Львів : Літопис, 2010. 188 с.
2. **Глобальні проблеми світу** : атлас. К. : ДНВП «Картографія», 2009. 144 с.
3. **Глобальні проблеми сучасності** : методичні рекомендації до вивчення дисципліни для здобувачів вищої освіти за спеціальностями А4 «Середня освіта (Географія)», 6 «Географія та регіональні студії», Е4 «Науки про Землю» [Електронний ресурс] / уклад. С. М. Куліш, Б. О. Шуліка. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2025. PDF 49 с. <https://ekhnuir.karazin.ua/server/api/core/bitstreams/ba19f641-6f92-4889-80ad-bd80e1be1687/content>
4. **Глобальні проблеми сучасності** : підручник / [кол. авт.]; за ред. В. С. Бакірова (голова), А. П. Голікова, О. А. Довгаль, В. А. Пересадько, В. І. Сідорова. Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. 632 с. Режим доступу: https://www.researchgate.net/publication/341702600_Globalni_problemi_sucasnosti_Global_Issues
5. Головні ризики та можливості 2024 року. Режим доступу: <https://texty.org.ua/fragments/111586/golovni-ryzyky-ta-mozhlyvosti-2024-roku/>
6. **Дейлі Г.** Поза зростанням: економічна стратегія сталого розвитку / Г. Дейлі, пер. з англ. – Київ: Інтелсфера, 2002.
7. **Книш М.** Глобальні проблеми людства : навч. посібник / М. Книш, Л. Котик. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2015. 330 с.
8. **Книш М. М.** Політико-географічна глобалістика : навч. посіб. / М. М. Книш, Л. І. Котик. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2014. 484 с. Режим доступу: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2015/03/Політико_географічна_глобалістика_2014.pdf

9. **Книш М., Котик Л.** Глобальні проблеми людства: навч. посібник. 2-ге вид., допов. і перероб. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2025. 188 с. https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/03/Posibnyk_Hlobalni_probl_serednia_osvita_2025.pdf
10. **Олійник Я.** Глобальні проблеми людства: контексти виникнення / Я. Олійник, А. Степаненко // Краєзнавство. Географія. Туризм. – 2006. – № 38. – С. 3–4.
11. **Сіденко В. Р.** Нові глобальні виклики та їх вплив на формування суспільних цінностей [Електронний ресурс] / В. Р. Сіденко. – Режим доступу : www.ukr-socium.org.ua/Arhiv/Stati/US1_2014/7-21.pdf
12. Щорічник СІПРІ (SIPRI Yearbook) 2023. Озброєння, роззброєння та міжнародна безпека www.sipriyearbook.org https://razumkov.org.ua/images/2024/07/24/2024-SIPRI_2023-SITE.pdf
13. Food and Agriculture Organization UN [Electronic resource]. — Mode of access : www.fao.org.
14. Global Peace Index Report, 2025 [Electronic resource]. — Mode of access <https://www.visualcapitalist.com/2025-global-peace-index/>
15. **Global Risks Report 2026** [Electronic resource]. — Mode of access <https://www.weforum.org/publications/global-risks-report-2026/in-full/>
16. Human Development Reports, 2025 [Electronic resource]. — Mode of access : <https://hdr.undp.org/content/human-development-report-2025>
17. Institute for Economics and Peace [Electronic resource]. — Mode of access : <http://economicsandpeace.org>.
18. International Migration Report 2025 [Electronic resource]. — Mode of access : https://www.oecd.org/en/publications/2025/11/international-migration-outlook-2025_355ae9fd/full-report.html
19. **KOF Index of Globalization**, 2018 [Electronic resource]. — Mode of access : <http://globalization.kof.ethz.ch>.
20. Sassen S. Global city : New-York, London, Tokyo / S. Sassen. N.J. : Princeton university, 1991. 480 p.
21. The Club of Rome [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.clubofrome.org>.
22. The Global Cities Index, 2019 [Electronic resource]. — Mode of access : <https://www.kearney.com/global-cities/2019>.
23. The Millennium Project : Global Futures Studies & Research [Electronic resource]. — Mode of access: <http://www.millenniumproject.org/millennium/overview.html>.
<http://www.iawwai.com/ProblemsOfThisWorld.htm>.